

Az élelmiszer-pazarlás ellen – Franciaországban is

Minden bizonnyal az élelmezési világnappal is összefüggésbe hozható, hogy az elektronikus és a nyomtatott sajtóban egyaránt több alkalommal került terítékre az élelmiszerekkel kapcsolatos pazarlás, sőt több hozzászólás is érintette ezt a kérdéskört az október 18-án Párizsban a hagyományos parlamenti konferencia-sorozat keretében a KAP jövőjével foglalkozó konferencián is. Tény, hogy a vélemények szerint a fejlett országokban jelentős mennyiségű élelmiszer „végzi” a szemétben ahelyett, hogy érdemben hasznosulna – a jelenség a kereskedelemre és a háztartásokra egyaránt igaz. A szakértők egyetértenek abban is, hogy a fejlődő országokban a legnagyobb problémát nem a fölhasználói, hanem a termelői oldalon kell keresni, az ok a megtermelt termények biztonságos, romlás- és veszteségmentes tárolását lehetővé tevő infrastruktúra (elsősorban raktárkapacitás, másodsorban a biztonságos szállítás alapfeltételét jelentő út- és vasúthálózat) hiánya jelenti.

Az, hogy a jelenlegi termelési és fogyasztási szokások mellett a Föld növekvő népességének élelmiszer-igénye kielégíthető-e, egyre komolyabb viták tárgya, ahol a pazarlás mellett a termelés is legalább ennyire kételyekkel teli.

Az ARTE csatorna október 16-én este fő műsoridőben sugározta az „a jövő aratásai” ([les moissons du futur](#)) című dokumentumfilmet, ami az intenzív – és a természeti erőforrásokat kimerítő – mezőgazdaságnak kívánt néhány alternatívát mutatni, egyben cáfolva azokat az állításokat, miszerint a hagyományos agronómiai rendszerek és/vagy a bio alkalmazása mintegy felével vetné vissza a megtermelt mennyiséget és éhínségbe döntené a Földet. Noha a film szakmailag kifejezetten érdekes megállapításokat és termelési rendszereket mutatott be viszonylag tárgyilagos megközelítésben, a sajtóban nem mindenki tetszését váltotta ez ki – a *Libération* október 16-i számában (32. oldal) a műsort beharangozó cikk (a filmet korábban már vetítették és DVD-n is megvásárolható) végkicsengésében elég negatív volt, vélelmezhetően azért, mivel a film nem volt eléggé radikális.

A METRO újság október 12-i száma az élelmiszer-pazarlásról cikkezett a 2. oldalon, a szélsőséges akcióiról is ismert [France Nature Environnement](#) környezetvédő szervezet adataival támasztva alá az állításait¹. Ezek szerint minden francia állampolgárra egy évben 260 kilogrammnyi elpazarolt élelmiszer jut, ebből a mennyiségből 94 kg jelentkezik a termelésben, 26 kg a szállításban és raktározásban, 31 kg az élelmiszer-földolgozásban, 96 kg pedig a végfőhasználói oldalon, azaz a háztartásokban. Ez utóbbiból 33 kg a zöldség-gyümölcs, 26 kg a gabonaféle, 14 kg tejtermék, 11 kg burgonya, 9 kg hús, 2 kg hal és tenger gyümölcse, 1 kg pedig olaj. Az élelmiszer-hulladék összetételét tekintve a következő: 5% folyadék halmazállapotú élelem, 13% ki sem csomagolt élelmiszer, 14% kenyér, 20% részlegesen elfogyasztott termék, 24% zöldség-gyümölcs, 24% pedig az étkezések után visszamaradó maradék. Az adatok nagyságával lehet vitatkozni – egy október 23-i konferencián ennél lényegesen kisebb számot említettek az előadók –, a jelenség azonban adott: a francia társadalomban (is) egyre nagyobb arányú nem csak az elhízás, de az élelmiszerek pazarlása is.

A téma már a politikát is foglalkoztatja, napirendre került például akkor, amikor a francia Nemzetgyűlés európai ügyi bizottsága [Danielle Auroi képviselő asszony](#) elnöklétével október 17-én délután meghallgatta Stéphane Le Foll mezőgazdasági minisztert – a tárgy elsősorban a

---

¹ A lap megjelenése utáni napokban vetítette a Canal+ csatorna a cikk *által* is hivatkozott *Global Gâchis, le scandale mondial du gaspillage alimentaire* c. filmet, ami a globális élelmiszer-pazarlást kívánta célkeresztbe állítani.

KAP jövője és a francia mezőgazdasággal kapcsolatos viszonya, arra gyakorolt várható hatása volt, de a jelenlévő képviselők bármilyen, a miniszter felelősségi területéhez tartozó ügyben kérdezhettek. Az élelmiszerek pazarlásával kapcsolatosan föltette Stéphane Le Foll úgy fogalmazott, a „vidéki öregek” még azt vallották-vallják, hogy „élelmiszert nem dobunk ki”, sajnálatos, hogy a mai fiatalok számára ez már messze nem ennyire egyértelmű. E jelenség ellen csak jól fölépített oktatási-nevelési módszerekkel lehet érdemben föllépni, az egyszerű figyelem-fölvívás önmagában nem érheti el a kellő eredményt.

Hogy a miniszter mennyire komolyan kezeli a témát, jól mutatja, hogy a mezőgazdasági tárca „nyílt háborút hirdetett” az élelmiszerek pazarlása ellen. Mint az a párizsi nemzetközi élelmiszeripari szakkonferencián (SIAL) apropóján megjelent sajtóközlemény tartalmazza, a megnyitó beszédekben Stéphane Le Foll miniszter és Guillaume Garot élelmiszer-gazdaságért felelős államtitkár is leszögezték, mindketten elkötelezett hívei annak, hogy az országban az élelmiszer-pazarlás csökkenjen. A

két vezető politikus egyaránt azt sürgette, hogy a jelenség ellen „általános mozgósítással” (*mobilisation générale*) vegyék föl a küzdelmet. Az okok számosak: a valós szükségleteket meghaladó mennyiség vásárlására különböző praktikákkal ösztönző ipar és kereskedelem, a nem kellően tájékozott fogyasztó. Le Foll és Garot szerint fontos a karitatív szervezetek, a kiskereskedelem, az ipar, a nagybani piacok (*marchés d'intérêt national*, MIN) összefogása is ezen a területen, mivel ezen keresztül jelentős mennyiségű, emberi fogyasztásra maradéktalanul alkalmas élelmiszert lehet megóvni a megsemmisítéstől. A MIN-ek esetében már van példa követendő együttműködésre: heten - köztük a párizsi *Rungis* – vállalták, hogy megkönnyítik a már el nem adható árukészlet karitatív célokra történő összegyűjtését – a tervek szerint jövőre mind a 22 nagybani piac csatlakozik a kezdeményezéshez.

A tárca adatai szerint minden francia állampolgár évente átlagosan 20 kilogramm élelmiszert dob ki, ami egy négy fős családra vetítve mintegy 400 eurónyi pénzkidobást (is) jelent. Ennek nyomán döntött a tárca úgy, hogy fölvilágosító kampányba kezd – a képek e kampány részei -, amiben a jelenség elleni érdemi cselekvésre kívánják ösztönözni a lakosságot. A plakátokhoz választott szlogenek frappánsak, érthetők a „*Qui jette un œuf jette un bœuf*” (aki kidob egy tojást, kidob egy marhát is) egyben egy francia közmondás áthallása is („*Qui vol un œuf vol un bœuf*” – azaz aki ellop egy tojást, ellop egy marhát is), egyértelműen pedagógiai céllal. Minden korosztály lelkiismeretét célozza a „szeretem az élelmet és ezért tiszteltem azt” (*J'aime la nourriture je la respecte*) és az „enni jó, kidobni félelmet

keltő” (*Manger c'est bien, jeter ça craint*) mondat.

Bővebben a minisztérium alimentation.gouv.fr/gaspillage-alimentaire-campagne című honlapján.

Látta és kiadmányozta: Pritz Helga elsőbeosztott